

Nesgård

Nesgård sett fra Varberg, skisse av Jonas Nicolai Prahm i 1853, året før ombyggingen i 1854.

Nesgård mellom 1854 og 1878. Kirkeviken i forgrunnen. I fotoet står teksten «Nesgaard 1850», men dette må være tatt etter 1854 da det er den ombyggede Nesgård vi ser i fotoet. Foto: Dalane Folkemuseum.

Opprinnelig betegnelse var Næsgaard. Sorenskriver Niels Paulsen bygde gården på [Arenes](#) i 1736. Den lå dominerende plassert øst for [kirken](#), med hovedhusets 28 meter lange fasade vendt mot strandstedet og [Kirkeviken](#). Husets areal var på hele 377 kvadratmeter. Huset hadde valmet tak, og midt på fasaden var det en ark med spiss gavl som elegant brøt de store takflatene. Ei steinhvelvbru over Kirkeviken førte fra eiendommens hage til kirken og strandstedets sentrum.

Rundt 50 år senere, i 1774, var det sorenskriver Hercules Weyer som eide gården. En branntakst det året verdsatte hovedbygningen til 1 200 riksdaler. På eiendommen var det flere andre hus: uthus med vedskjul, andre lagerrom, hestestall og fjøs, bryggerhus med bakerovn og vaskegryte, ei rullebu, et hønsehus og et lite skjul. Disse fikk en samlet takst på 300 riksdaler.

Weyer døde i 1795. To år senere giftet hans enke seg med [Christen Mølbach](#) som hadde vært fullmektig hos Weyer. Mølbach overtok da Nesgård og gjorde den om mulig enda mer staselig enn den hadde vært. Han bygde også ei stor sjøbu som han brukte som lager for sin handelsvirksomhet.

I 1854 var hovedbygningen fra 1736 falleferdig¹⁾ og ble revet. En ny hovedbygning ble oppført i empirestil, men var mindre; rundt en tredel kortere²⁾.

Statsbanene kjøpte Nesgård av Konsul G. Eide, som hadde overtatt den etter Mølbach, i 1870-åra, når det var klart at [Jærbanen](#) skulle bygges. Prisen for eiendommen var 7 000 spesidaler. Selv om den ikke var særlig hensiktsmessig til formålet, ble hovedbygningen tatt i bruk som [stasjonsbygning](#), noe som ga Statsbanene en besparelse på 56 000 kr da en slapp å bygge ny [stasjonsbygning](#). Hovedbygningen ble brukt som [stasjonsbygning](#) fram til 1906, da det ble bygget en helt ny [stasjonsbygning](#).³⁾

1)

Stavanger Museums årshäfte 1941/42

2)

Ætt og Heim: Lokalhistorisk årbok for Roaland, 1982

3)

Kilder: Egil Harald Grude: Egersund byhistorie, B1 s. 73 f., 144, 271; Harald Hamre: Egersund byhistorie, B2 s. 24, 172 f.; Ingvar Molaug: Jærbanen 100 år, s. 28

 Egersund byhistoriske leksikon
<https://dalanefolkemuseum.no/leksikon/>
PDF produsert 18.01.2022 02:11.
Artikkelen kan brukes fritt mot kreditering.

Produsert med støtte fra:
Dalane Folkemuseum
Museumsveien 20, 4373 Egersund
<https://dalanefolkemuseum.no>